

حمایت‌ها و موانع

حمایت و توسعه ورزش بانوان از این جهت با اهمیت است که با توجه به شاخص‌های توسعه‌یافتگی تدوین شده است. حضور زنان در ورزش به ویژه در سطوح قهرمانی تا حد زیادی می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در عرصه بین‌المللی برای کشور ایجاد کند. رقابت چشمگیر زنان ورزشکار ایرانی در میادین بین‌المللی در مقایسه با قبل از انقلاب جهش پررنگی داشته است. براساس آمار موجود قبل از انقلاب ۳۲ مریبی و ۱۰ داور زن در کشور فعالیت داشتند و در مجموع ۷ رشته در بخش بانوان فعال بود، اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی این فعالیت‌ها افزایش یافت و حالا شاهد فعالیت زنان ورزشکار ایران در بیش از ۴۰ رشته ورزشی هستیم. علاوه بر این، بیش از ده‌ها هزار مریبی و داور زن در کشور فعالیت دارند و چندین باشگاه ورزشی نیز برای فعالیت در اختیار بانوان است. باتمام این پیشرفت‌ها مرور تحولات ورزش بانوان از ابتدای انقلاب پیشرفت سینوسی را نشان می‌دهد.

مشکلات اقتصادی

در میان موانع، عدم حمایت بخش خصوصی نیز حائز اهمیت است. آمارها حاکی از آن است که سرمایه‌گذاری نکردن بخش خصوصی در ورزش زنان، کمبود سهم زنان از کل بودجه ورزش کشور، تخصیص نیافتن بودجه اختصاصی به زنان در وزارت ورزش و جوانان، مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها، کمبود سهم زنان از کل اعتبارات، کمک‌های مردمی و درآمدهای فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی، نبود تعادل اقتصادی و درونگرایی اقتصاد کشور، نبود نگاه شغلی به ورزش زنان، جدی‌نگرفتن اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی برای خصوصی‌سازی در ورزش، لغوشدن قراردادهای مالی ورزشی زنان به دلیل تحریم ایران و اطلاع کافی نداشتن مدیران از قوانین مالیاتی از جدی‌ترین مشکلات بخش اقتصادی در حوزه ورزش بانوان است.

خانواده

همیشه‌ای

مریم کاظمی پور، معاون وزیر ورزش و جوانان:

پاداش المپیک بانوان با آقایان یکسان است

مژگان مهرابی، روزنامه‌نگار

ورزش بانوان از ۲۰ دهه پیش تحول خاصی پیدا کرده و می‌توان گفت امروز ورزشکاران زن ایرانی در جهان از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند و این گفته شعار نیست و موفقیت‌های پی در پی آنها گواه این ادعاست. حضور پر تلاش ۱۵ زن رئیس و نایب رئیس فدراسیون ورزشی، فعالیت ۱۰ هزار و ۶۵۰ نفر در مسابقات ملی و بین‌المللی، حضور در ۹۷ کرسی بین‌المللی در فدراسیون‌های ورزشی جهان، اشتغال ۷۰ زن رئیس هیأت ورزشی در سطح استان‌ها، فعالیت ۱۶ هزار و ۱۱ باشگاه ورزشی برای بانوان، کسب ۳ هزار و ۳۰۲ مدال در رویدادهای بین‌المللی، کسب همزمان سهمیه المپیک و پارالمپیک توسط ورزشکاران زن تنها بخشی از اتفاقات خوبی است که در عرصه ورزش بانوان رخ داده است. اما خبر خوش دیگری که مریم کاظمی پور، معاون توسعه ورزش بانوان بیان می‌کند، اینکه ایران جزو معدود کشورهایی است که در آن بانوان و آقایان در مسابقات کشوری به یک اندازه پاداش دریافت می‌کنند. او درباره عملکرد حوزه ورزش بانوان اطلاعات ارزنده‌ای دارد.

کسب ۸۲۹ مدال فقط در یک سال

به گفته کاظمی پور از ۱۶ دوره بازی‌های المپیک، زنان ایرانی در ۹ دوره شرکت کرده‌اند و سرپرند از مسابقات بیرون آمده‌اند. او ادامه می‌دهد: «در زمان پیش از پیروزی انقلاب فقط ۷ رشته ورزشی به خانم‌ها اختصاص داشته و حالا ۱۵۰ رشته و ۵۲ فدراسیون فعال است. در بازه زمانی ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱، زنان ایرانی موفق به کسب ۸۲۹ مدال در رویدادهای بین‌المللی و ملی شده‌اند. در این مدت ۳۱ رشته ورزشی بانوان به سکوی قهرمانی راه یافته‌اند. در مسابقات پارالمپیک توکیو ۳ مدال طلا کسب کردند. این مهم نشان می‌دهد جمهوری اسلامی تا چه اندازه توجه ویژه به ورزش بانوان دارد.» البته ناگفته نماند وزارت ورزش در مورد ارتقای دانش فنی هم اقدامات ارزنده‌ای انجام داده و صرفاً به پرورش بازیکن بسنده نکرده است. ایران در سال ۱۳۵۷ فقط ۳۲ مریبی خانم داشته که این آمار در حال حاضر به ۳۶۲ نفر رسیده است. در زمینه داوری هم موفقیت‌های چشمگیری داریم. پس از انقلاب اسلامی بیش از ۸۸۳۶۶ داور زن در مسابقات ملی و بین‌المللی مسابقات ورزشی گوناگون را داوری کرده‌اند.

کارنامه درخشان مسابقات جهانی بانوان

کسب رتبه نایب قهرمانی تیم بسکتبال دختران زیر ۱۶ سال، رتبه اول رشته والیبال نشسته در جهان، رتبه دوم رشته کبکدو، رتبه سوم والیبال ساحلی، رتبه ۶۰ نرسال، رتبه ۸ والیبال در جهان تأییدی بر صحبت‌های کاظمی پور است. همچنین از آمار به دست آمده چنین برآورد می‌شود که ایران در دهه‌های گذشته، از جنبه‌های فرهنگی و سیاسی پیشرفت خوبی کرده است. معاون توسعه ورزش بانوان وزارت ورزش و جوانان در ادامه صحبت‌هایش به احساس وظیفه درباره سلامت بانوان اشاره می‌کند و می‌گوید: «استعدادیابی برای نیل به اهداف ورزش بانوان یک ضرورت است. باید شرایط را طوری مهیا کرد که در آینده نسلی پرافتخار، سالم و بانشاط داشته باشیم.» او در ادامه به موفقیت تیم هاکی روی یخ بانوان اشاره می‌کند: «زنان ما در جامعه امروزی خیلی خوب عمل کرده‌اند و بارها روی سکوی افتخار ایستاده‌اند. مصداق بارز آن ملی پوشان هاکی روی یخ است که فقط ۳ ماه از فعالیت‌شان می‌گذرد و در این زمان کم توانسته‌اند به مقام قهرمانی در آسیا برسند. ورزش قهرمانی زنان می‌تواند مبلغ خوبی برای انتقال فرهنگ اصیل ایرانی اسلامی باشد.»

پله‌های ترقی، یکی پس از دیگری

پرداختن به موضوع ورزش بانوان ایرانی از زمانی اهمیت پیدا کرد که زنان ورزشکار ما با همه موانعی که سر راه خود داشتند توانستند در مسابقات بین‌المللی حضور چشمگیری داشته باشند و موفقیت‌های زیادی را از آن خود کنند؛ یعنی از ۳ دهه پیش که مسئولان ورزشی کمر همت به کشف استعدادها و پرورش آنها بستند. بعد هم زمینه‌ای فراهم کردند تا بانوان بتوانند توانمندی خود در زمینه‌های ورزشی را محک بزنند. الحق هم بانوان خوب درخشیدند. آنها در مدت زمان کمی پله‌های ترقی را یکی پس از دیگری طی کردند و خود را به جایگاهی از تقا دادند که امروز مورد تحسین ورزشکاران جهان است. به گفته مریم کاظمی پور، معاون توسعه ورزش بانوان وزیر ورزش و جوانان، طبق تحقیقات صورت گرفته، در جمهوری اسلامی اهدافی پاداش بابت مدال قهرمانی در مسابقات کشوری توسط آقایان و بانوان به یک اندازه است. او در این باره می‌گوید: «اینکه خانم‌های ورزشکار ما هم‌پای آقایان در مسابقات ورزشی شرکت کنند و موفق به کسب مدال شوند یک اتفاق نیک است. یعنی توانسته‌اند به جایگاه ویژه‌ای دست پیدا کنند و در مسابقات جهان خوش بدرخشند.»

مژگان

فاطمه عباسی آباد

برای عبور از موانع باید دورخیز کرد

بعد از انقلاب اسلامی و در روزهایی که بسیاری از افراد نگاه مشیتی به ورزش زنان نداشتند، شاید کمتر کسی فکر می‌کرد که زنان ایران بتوانند حضور در میادین همچون بازی‌های آسیایی و المپیک را تجربه کنند؛ حضوری که هر چند مایه مباهات است، باید از آنچه امروز می‌بینیم، پررنگ‌تر باشد. در جامعه ایران به دلیل برخی ویژگی‌های سیاسی و اقتصادی، ورزش رسمی برای زنان دستخوش تنگناها و محدودیت‌های بسیاری شده است. با افزوده شدن ویژگی‌های فرهنگی، این محدودیت‌ها برای زنان مضاعف است. بررسی هانشان می‌دهد که در طول عمر ورزش بانوان در ایران گاه قواعد به ضرر آنها بوده است؛ موانعی که عملکرد ورزش زنان را به چالش کشیده و سبب شده است تا موفقیت‌ها در پس این موانع گم شوند با هرگز به ثمر نرسند. یکی از موانعی که همواره بر ورزش زنان سایه انداخته، دیدگاه مردانه و تبعیض جنسیتی در حوزه ورزش زنان است؛ اینکه تعداد اندک زنان در پست‌های مریبگری و مدیریت ورزشی قرار دارند. یکی دیگر از این موانع در توسعه ورزش زنان، موانع ساختاری است که شامل گویه‌هایی چون سرمایه‌گذاری نکردن در توسعه اماکن ورزشی زنان، هزینه زیاد حمایت مالی از ورزش زنان، اطمینان نداشتن از سرمایه‌گذاری در صنعت ورزش زنان کشور و نبود مدیریت کیفیت جامع در زمینه ورزش زنان است. بخش دیگر مربوط به موانع مدیریتی است که شامل گویه‌هایی چون ضعف مدیریتی و بی‌توجهی مسئولان به ورزش زنان، نبود بستر فرهنگی مناسب برای حضور زنان در پست‌های مدیریتی تربیت بدنی و ورزش، بهره‌نگرفتن از مدیران دارای تفکر تجاری و درآمدزایی در ورزش زنان، تمایل نداشتن مدیران شرکت‌ها به صرف وقت و هزینه برای ورزش زنان، تیمداری و حمایت مالی اقتصادی، نبود کنترل صحیح و اصولی بر سهم زنان در توزیع اعتبارات فدراسیون‌ها، هیأت‌ها و ادارات تربیت بدنی، کمبود جایگاه‌های مدیریت زنان در نهادها و رسمی به‌ویژه تربیت بدنی و ورزش کشور، کمبود اختیارات معاونت توسعه ورزش زنان در استان‌ها در زمینه تخصیص مناسب و مکفی هزینه‌ها و اعتبارات به ورزش زنان می‌شود. از دیگر موانعی که بیشترین سهم را در عدم توسعه منابع مالی ورزش زنان دارد، موانع فرهنگی اجتماعی است که شامل گویه‌هایی چون نبود پوشش رسانه‌ای مناسب، عدم تصویری، مطبوعاتی، چاپی در رویدادها و مسابقات ورزشی زنان، برخوردار شدن سهم ناچیز ورزش زنان از اخبار ورزشی، مطرح نشدن ورزش زنان در سطح بین‌المللی، محدودیت‌های فرهنگی مرتبط با فعالیت‌های بدنی ویژه زنان و وجود فرهنگ مردمحوری در جامعه ورزش می‌شود. این عدم تعادل در پوشش رسانه‌ای سبب می‌شود که اغلب زنان احساس کنند به دنیای ورزش تعلق ندارند. تنها در ۲/۹ درصد از اخبار بخش ورزشی مطبوعات سراسری، جنسیت موضوع خبر به زنان مربوط بوده و ۸۶ درصد از اخبار جنسیت موضوع خبر به صورت مستقیم به مردان مربوط بوده است؛ البته نباید از ذکر این نکته غافل شد که در دیگر کشورهای دنیا نیز پوشش رسانه‌ای برای ورزش مردان و زنان برابر نیست.